

Velkoprostorové kanceláře- ergonomické hodnocení v praxi

PhDr. David Michalík, Ph.D.

Konzultační den v SZÚ, listopad 2009

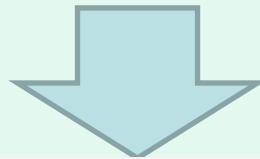
www.vubp.cz

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.

www.bozpinfo.cz

Uvedení

- stále **aktuální problematika** nejen v českých podmínkách
- **nedostatek** odborných zdrojů (spíše dílčí informace zejména ze zahraničí + někdy příliš jednostranné a zavádějící)

dílčí úkol v rámci řešeného projektu VÚBP
„Pracovní pohoda a spolehlivost člověka v pracovním systému“

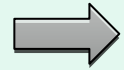
Charakteristika

- další **označení** viz sálová pracoviště, open space, open plan
- pro výkon převážně **administrativních činností** – alternativa oddělených kanceláří (obvykle 10 až 70 osob)
- uplatnění v **soukromém** (zejména banky, IT, telekomunikační, poradenské firmy) i ve **státním sektoru** (např. Policie ČR)

Základní aspekty

NIŽŠÍ POŘIZOVACÍ A PROVOZNÍ NÁKLADY

VĚTŠÍ VARIABILITA + PŘIZPŮSOBENÍ SE FIRMĚ

SNADNĚJŠÍ A EFEKTIVNĚJŠÍ KOMUNIKACE

VĚTŠÍ PŘEHLED A MOŽNOST KONTROLY

ZTRÁTA SOUKROMÍ

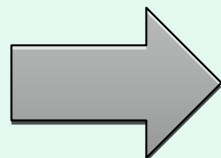

VYŠŠÍ HLUČNOST

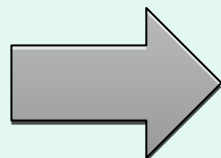

HORŠÍ MIKROKLIMATICKÉ A SVĚTELNÉ PODMÍNKY

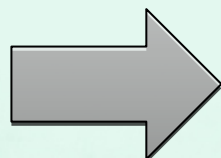
Nástroje ergonometického hodnocení

dotazník VPK (subjektivní hodnocení zaměstnanci k 84 položkám v 5 oddílech: faktory psychosociální, mikroklíma, akustické a světelné podmínky, vybavení a uspořádání pracovního místa, vybrané faktory pracovní pohody)

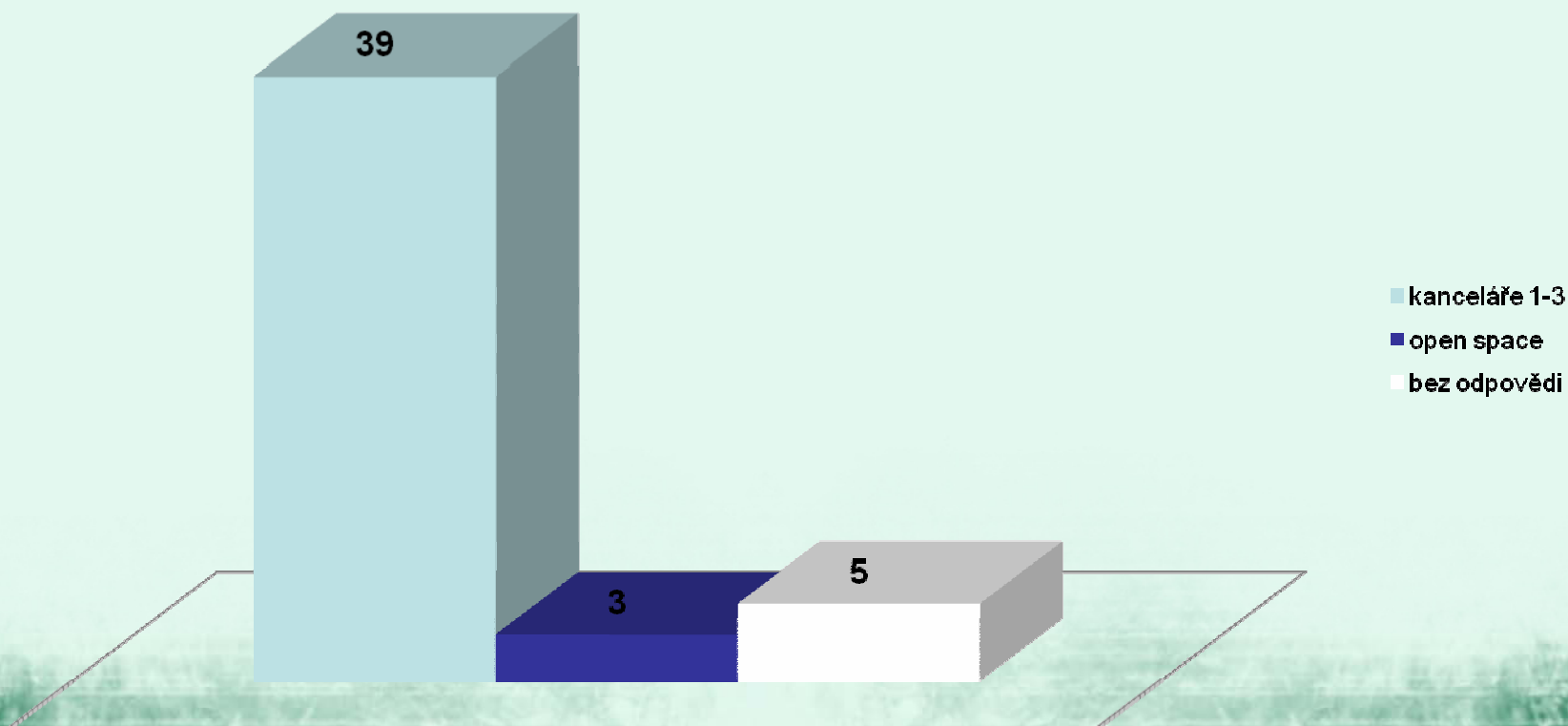
výběrový rozhovor (doplnění a upřesnění výše uvedeného dotazníku VPK-specifikace pozitivních a negativních stránek pracoviště, zásadních rušivých vlivů při výkonu práce, výskytu psychických a zdravotních problémů)

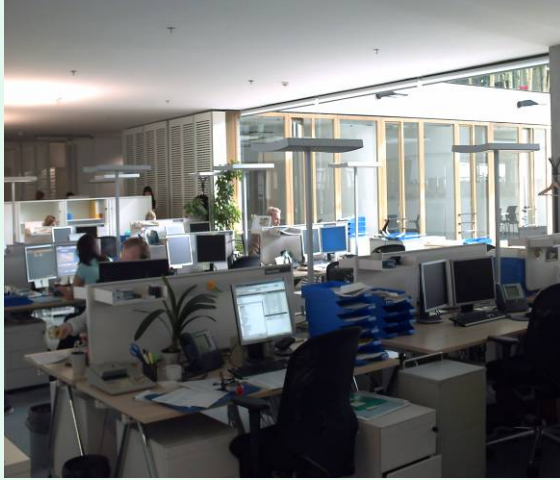

dotazník pro hodnotitele (41 položek pro posouzení dané pracoviště dle stanovených kritérií, a to v návaznosti na příslušná legislativní ustanovení, popř. ergonomická doporučení)

Firma v oblasti bankovníctví (47 respondentů)

Firma A - vzorek podle preferování typu pracoviště

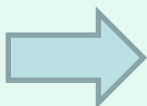

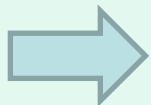
www.vubp.cz

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.

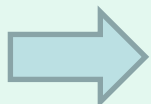
www.bozpinfo.cz

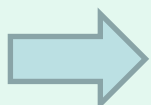
poměrně dobré vztahy mezi pracovníky na stejné úrovni,
resp. také v rovině nadřízený-podřízený

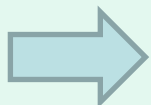
ze strany zaměstnanců častěji vnímaná nedostatečná výměna
vzduchu + rušení telefony, mluvením spolupracovníků, apod.

nevyhovující sedadla ohledně nemožnosti nastavení, resp. také
nevhodný tvar sedáku

nedostatečné vymezení jednotlivého pracovního místa, uliček, málo
úložného prostoru a nevhodný nábytek pro individuální nastavení

neregulovatelná klimatizace, nevyhovující celkové i dílčí osvětlení
bez možnosti přizpůsobení + slabá intenzita

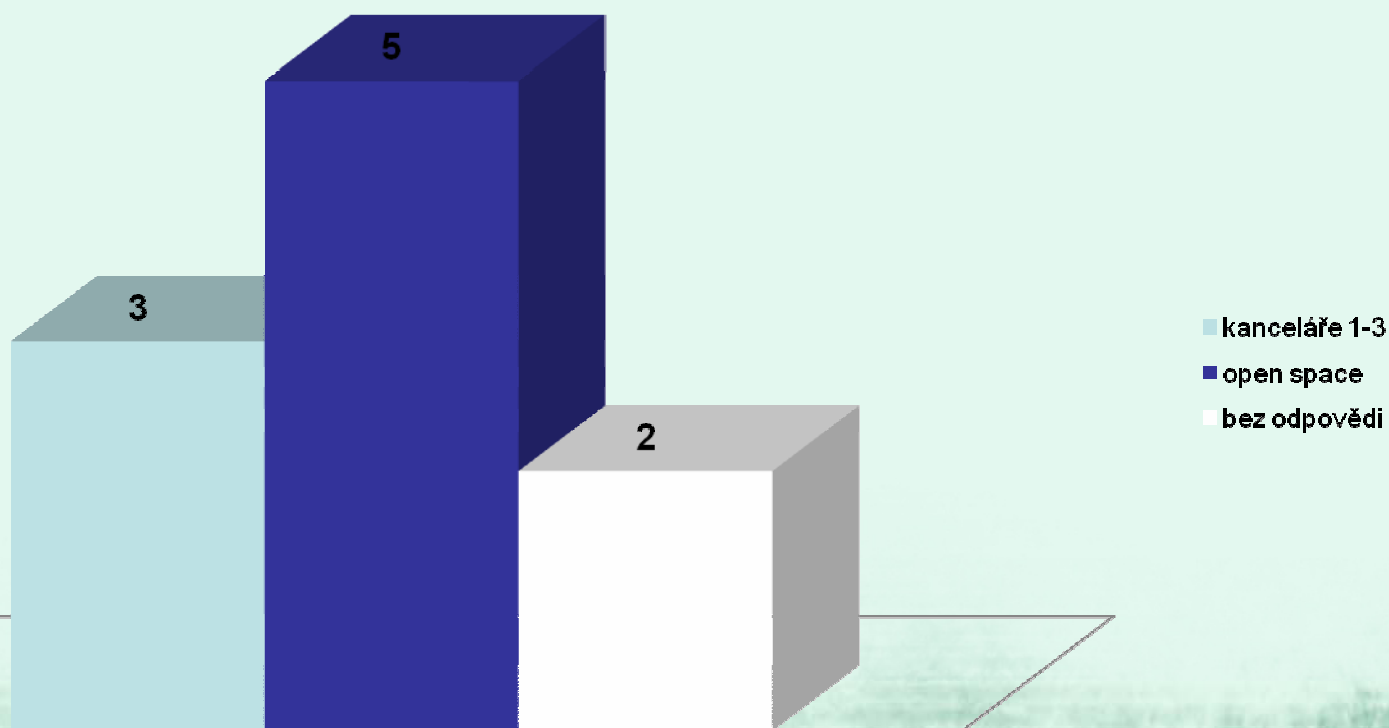
chybějící oddělené prostory pro relaxaci, odpočinek a dále pro
konzumaci jídla

výskyt zdravotních obtíží jako zejména bolesti v oblasti šíje a
zátylku, dále v křížové oblasti

Firma v oblasti vodárenství (10 respondentů)

Firma B - vzorek podle preferování typu pracoviště

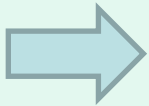

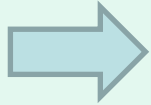
www.vubp.cz

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.

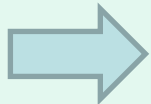
www.bozpinfo.cz

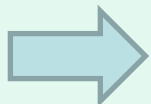
velmi dobré vztahy mezi pracovníky na stejné úrovni,
resp. také v rovině nadřízený-podřízený

subjektivně vnímaná velká odpovědnost, malá možnost profesního
růstu, občasná nedůvěra mezi pracovníky, někdy pociťovaná
vyčerpanost a také někdy pocit nedostatku soukromí

malá podlahová plocha s ohledem na počet pracovníků, nedostatek
pracovního místa pro každého jednotlivce, příliš úzké uličky mezi
pracovními místy a od stěn, nedostatečná kapacita úložných prostor

subjektivně vnímané vydýchané ovzduší, nedostatečná výměna,
příliš teplý a suchý vzduch, nemožnost regulace teploty a vlhkosti
vzduchu

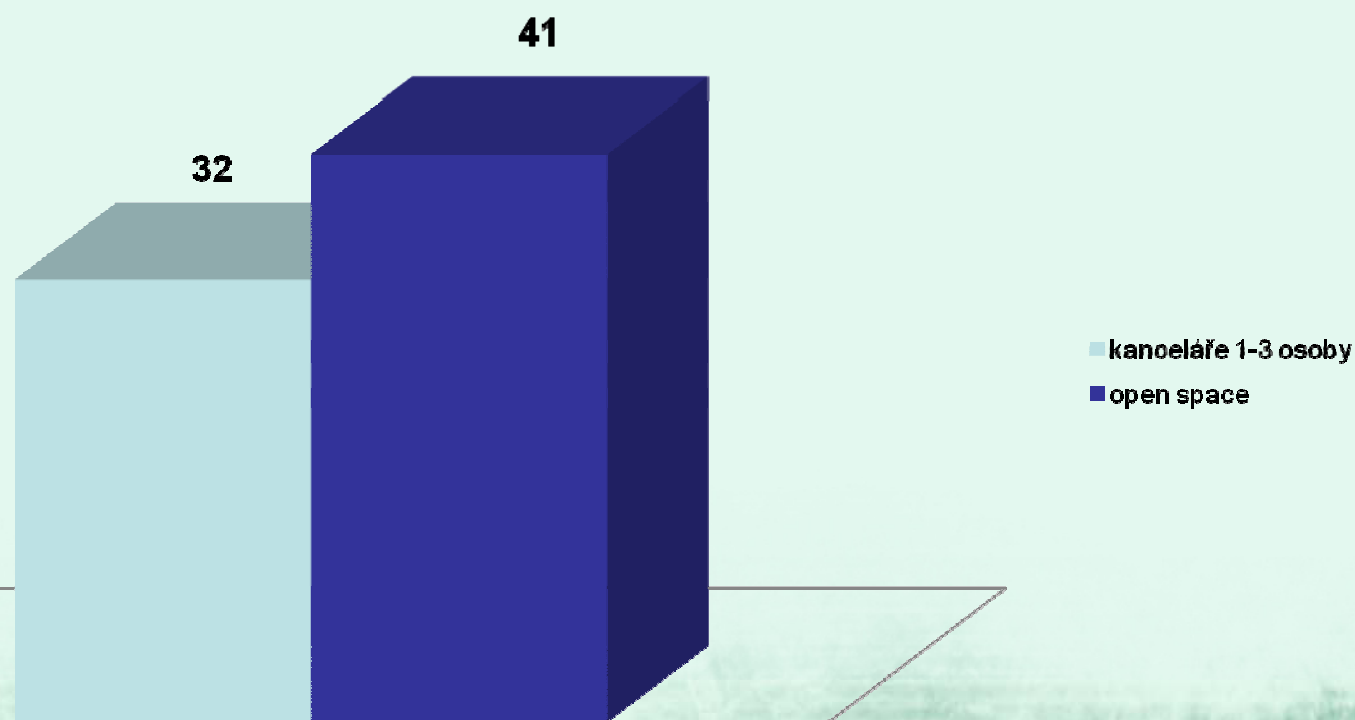
příliš velké jasy v zorném poli pracovníků, nedostatek přirozeného
světla, nemožnost regulace intenzity osvětlení

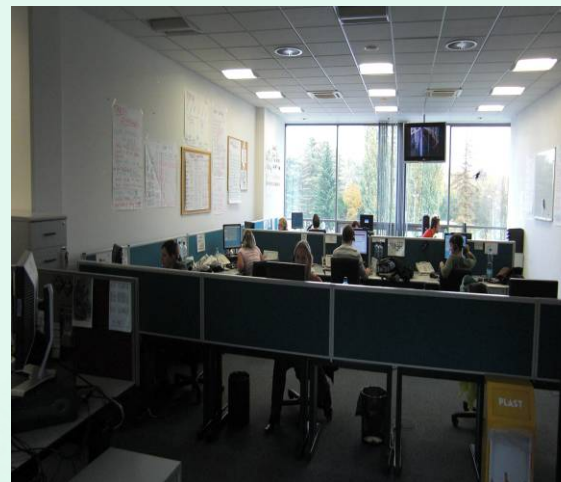
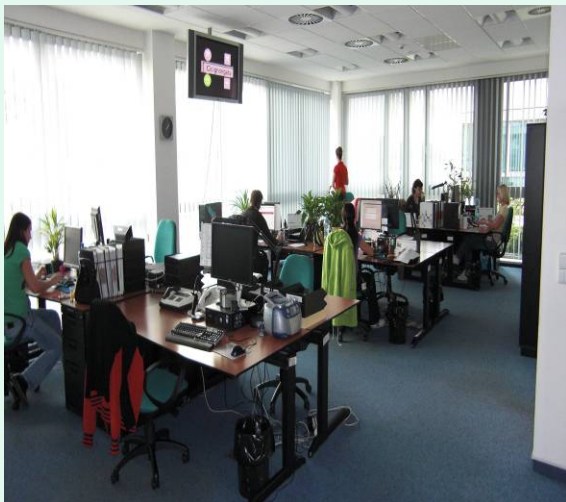

chybějící oddělené šatny a odpočinková místnost pro zaměstnance,
dále zdravotní problémy se zády

Firma v oblasti telekomunikací (73 respondentů)

Firma C - vzorek podle preferování typu pracoviště

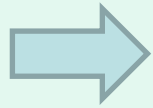

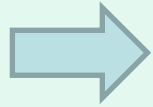
www.vubp.cz

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.

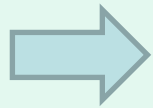
www.bozpinfo.cz

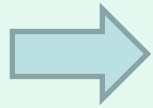
celkově péči vedení o zaměstnance (lékařská péče, benefity, rehabilitace, aj.)

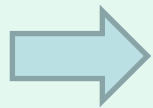
subjektivně občas vnímaný časový tlak na plnění úkolů, omezení využití vlastních schopností, nedostatek radosti z vlastní práce, vyčerpání, podrážděnost, vnitřní neklid, chybějící nadšení, zatížení nadbytečnou prací

někdy pocit omezení soukromí a vizuální kontroly ze strany okolí

někdy vnímaná napjatá atmosféra, nefungující spolupráce a komunikace s kolegy i s nadřízenými

subjektivně vnímané vydýchané ovzduší, nedostatečná výměna, suchý vzduch, neodpovídající teplota vzduchu, nečistoty v ovzduší, na zařízení a podlaze

nedostatek přirozeného světla, rušením telefonů, mluvením pracovníků, apod.

nevhodné sedadla – nízká opěra zad, chybějící stavitelné područky

zdravotní problémy se zády, krční páteří, bolesti hlavy, vysušování sliznic, pálení očí, vyrážka

Možnosti eliminace negativních stránek

dodržení odpovídajících předpisů + doporučení a zkušenosti od jiných

vytvoření kombinované formy pracoviště

rozčlenění prostoru (zvukoizolační příčky, nábytek, květiny, aj.)

zacomponování prostor pro relaxaci, odpočinek + úprava délky pracovní doby

vzájemná ohleduplnost a respekt spolupracovníků + profesionální a odpovědný přístup vedoucího

využití osobních ochranných pomůcek (ochrany uší, apod.)

Děkuji Vám za pozornost...

PhDr. David Michalík, Ph.D.

oddělení prevence rizik a ergonomie

www.vubp.cz

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.

www.bozpinfo.cz